

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY-4101-022-05/2014
P/14/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/058 - Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler Andrzej Grzymysławski - starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92981 z dnia 8 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy w Choceniu, 87-850 Choceń, ul. Sikorskiego 4¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Roman Nowakowski, Wójt Gminy Choceń.

(dowód: akta kontroli str. 3-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Wójta Gminy Choceń³ zrealizowane w celu oceny stanu i zamknięcia składowiska odpadów w miejscowości Niemojowo, gm. Choceń⁴, polegające w szczególności na sporządzeniu i przedłożeniu w wymaganym terminie przeglądu ekologicznego oraz dostosowaniu składowiska do obowiązujących wymogów prawa w zakresie wykonania instalacji odgazowującej złoża odpadów. Dokonano także oszacowania potrzeb finansowych w zakresie zamknięcia i rekultywacji składowiska oraz pozyskano na ten cel środki finansowe ze źródeł zewnętrznych. Zarządzający składowiskiem zapewnił prowadzenie monitoringu składowiska i przekazywanie jego wyników Kujawsko-Pomorskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy⁵.

Nie zachowano jednakże wymaganej częstotliwości i zakresu prowadzonych na składowisku badań oraz nieterminowo przekazano do Wojewódzkiego Inspektora wyniki badań za rok 2013.

Jako nieprawidłowe, NIK ocenia ponadto:

- nieutworzenie przez Gminę Choceń⁶ po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁷ podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych w celu prowadzenia składowiska lub niepowierzenie

¹ Dalej: „Urząd” lub „zarządzający składowiskiem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: „Wójt”.

⁴ Dalej: „składowisko”.

⁵ Dalej: „Wojewódzki Inspektor” lub „WIOŚ”.

⁶ Dalej: „Gmina”.

⁷ Dz. U. z 2013, poz. 21 ze zm., dalej: „ustawa o odpadach z 2012 r.”.

takiemu podmiotowi wykonywania praw i obowiązków zarządzającego składowiskiem⁸;

- nieuwzględnienie w obowiązujących w Gminie opłatach za przyjęcie odpadów na składowisko kosztów zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska;
- opóźnienie w realizacji części prac związanych z rekultywacją składowiska, w stosunku do terminów zakończenia etapów tych prac określonych w decyzji Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 maja 2013 r.⁹ w sprawie zamknięcia składowiska.

Negatywnie oceniono niedostosowanie do dnia 31 grudnia 2009 r. składowiska, w zakresie wyposażenia w wagę samochodową, do wymagań przepisów o odpadach oraz niewystąpienie przez ponad trzy lata po tym terminie z wnioskiem o zamknięcie składowiska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez zarządzającego składowiskiem niespełniającym wymagań prawa działań w celu jego zamknięcia.

Opis stanu faktycznego

1.1. Realizacja działań w celu oceny stanu i zamknięcia istniejącego składowiska odpadów niespełniającego wymagań prawa.

1.1.1. W dniu 24 czerwca 2002 r. zarządzający składowiskiem przedłożył Staroście opracowany w czerwcu 2002 r. przegląd ekologiczny składowiska¹⁰. Z ww. dokumentu wynikało, że składowisko nie spełniało wymogów ochrony środowiska, z uwagi na nieobjęcie segregacją wszystkich przyjmowanych odpadów oraz brak wagi i instalacji odgazowania złoża odpadów. Z przeglądu nie wynikało, czy możliwe było dostosowanie funkcjonowania składowiska do przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 9-17)

1.1.2. Po przedłożeniu przeglądu ekologicznego, Starosta zobowiązał¹² Wójta do dostosowania w terminie do 31 grudnia 2005 r. funkcjonowania składowiska do wymogów przepisów o odpadach, poprzez:

- zamontowanie wagi samochodowej przy bramie wjazdowej na teren składowiska,
- wykonanie instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego ze złoża odpadów.

W związku z brakiem realizacji obowiązków wynikających z ww. decyzji, Starosta, zawiadomieniem z dnia 14 listopada 2005 r. poinformował zarządzającego składowiskiem o wszczęciu w tej sprawie postępowania administracyjnego¹³.

⁸ W związku z podpisaniem przez Prezydenta RP w dniu 22 stycznia 2015 r. ustawy zmieniającej ustawę o odpadach z 2012 r., m.in. w zakresie umożliwiającej zarządzanie składowiskiem jednostce sektora finansów publicznych, NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych w tym zakresie.

⁹ Tj., decyzji, znak: ŚG-I.7241.8.2013/MB, zmienionej decyzją z dnia 25 listopada 2013 r., znak: ŚG-I.7241.47.2013/MB, dalej: „decyzja w sprawie zamknięcia składowiska”.

¹⁰ Starosta Powiatu Włocławskiego (dalej: „Starosta”) decyzją z dnia 31 stycznia 2002 r. zobowiązał Wójta do sporządzenia i przedłożenia w terminie do 30 czerwca 2002 r. przeglądu ekologicznego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 ze zm.), dalej: „uwPOŚ”.

¹¹ Dz. U. z 2010 Nr. 185, poz. 1243 ze zm., dalej: „Ustawa o odpadach z 2001 r.”.

¹² Decyzją z dnia 19 grudnia 2003 r., znak: OSB.7647-24-9/03.

¹³ Pismem z dnia 10 października 2005 r., sygn. R 7661-9/4/05, Wójt wystąpił z wnioskiem o przedłużenie do końca 2007 r. terminu wykonania obowiązków wynikających z ww. decyzji Starosty.

W wyniku uzgodnień przyjętych przez strony postępowania w grudniu 2005 r.¹⁴, Starosta, decyzją z dnia 5 stycznia 2006 r.¹⁵ uchylił zobowiązanie w zakresie zamontowania wagi samochodowej przy wjeździe na teren składowiska, wyrażając zgodę na dokonywanie ważenia odpadów poza terenem składowiska¹⁶. W odniesieniu do instalacji odgazowującej złoża odpadów przyjęto, że zostanie ona zamontowana niezwłocznie po zaistnieniu odpowiednich warunków pogodowych.

W związku z wykonaniem w lipcu 2006 r. ww. instalacji, Starosta umorzył¹⁷ postępowanie administracyjne w powyższej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 18-27, 435-436)

1.1.3. W dniu 29 marca 2013 r. zarządzający składowiskiem wystąpił do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹⁸ z wnioskiem o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska¹⁹. Powyższy wniosek, po uzupełnieniu w dniu 6 maja 2013 r., zawierał dane wymagane w art. 146 ust. 3 ustawy o odpadach z 2012 r. Marszałek Województwa, decyzją z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie zamknięcia składowiska udzielił Gminie zgody na zamknięcie składowiska oraz określił, m.in.: techniczny sposób zamknięcia i sposób rekultywacji składowiska wraz z harmonogramem prac²⁰, termin zakończenia rekultywacji (do 31 grudnia 2015 r.) oraz sposób sprawowania nadzoru nad zrehabilitowanym składowiskiem, w tym monitoringu prowadzonego w fazie poeksploatacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 28-73, 74-87)

1.1.4. W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r., tj. do dnia zaprzestania przyjmowania odpadów na składowisko, zarządzający składowiskiem prowadził jego eksploatację na podstawie decyzji Starosty z dnia 2 września 2003 r. zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania i składowania odpadów²¹, z terminem ważności do dnia 2 września 2013 r. oraz decyzji Starosty z dnia 16 czerwca 2003 r. zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów²².

(dowód: akta kontroli str. 88-104)

W latach 2010–2012 na składowisku zdeponowano odpady o łącznej masie 987,8 Mg²³, w tym:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (kod 20 03 01): 475,89 Mg w 2010 r., 245,11 Mg w 2011 r., 152,54 Mg w 2012 r.;
- skratki z oczyszczalni ścieków (kod 19 08 01): 1,98 Mg w 2010 r., 2,18 Mg w 2011 r., 2,4 Mg w 2012 r.;
- ustabilizowany komunalny osad ściekowy (kod 19 08 05): 32,7 Mg w 2010 r., 37,8 Mg w 2011 r., 37,2 Mg w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-131)

¹⁴ Uzgodnienia przyjęto na rozprawie administracyjnej, przeprowadzonej w dniu 2 grudnia 2005 r. w Starostwie Powiatowym we Włocławku.

¹⁵ Decyzja, znak: OŚB.7647-24-9/2/06.

¹⁶ Starosta poinformował, że wyrażono zgodę na ważenie odpadów poza terenem składowiska z uwagi na nieostwierdzenie w wyniku dotychczasowych badań negatywnego oddziaływania składowiska oraz ze względu na przewidywany krótki termin eksploatacji składowiska, szacowany na okres od czterech do pięciu lat.

Umowa dot. usługowego ważenia odpadów została zawarta pomiędzy Gminą a wykonawcą w dniu 19 grudnia 2005 r. na czas nieokreślony, z możliwością jej rozwiązania przez każdą ze stron za trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

¹⁷ Decyzją z dnia 18 lipca 2006 r., znak: OŚB.7647-24-9/4/06.

¹⁸ Dalej: „Marszałek Województwa”.

¹⁹ We wniosku nie określono przyczyny wystąpienia do Marszałka Województwa o zgodę na zamknięcie składowiska. Z protokołu oględzin składowiska przeprowadzonych przez przedstawicieli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Urzędu Marszałkowskiego Województwa wynikało, że na składowisku osiągnięto rzędne składowania. Zagadnienie terminowości wystąpienia z ww. wnioskiem przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

²⁰ Zmienionym decyzją z dnia 25 listopada 2013 r., na wniosek i za zgodą zarządzającego składowiskiem.

²¹ Tj., decyzji, znak: OŚB.7647-38/03, zmienionej trzykrotnie, w tym ostatecznie w dniu 22 września 2009 r.

²² Tj., decyzji, znak: OŚB.7647-25-09/03 (dalej: instrukcja eksploatacji składowiska).

²³ W tym: 510,57 Mg w 2010 r., 285,09 Mg w 2011 r., 192,14 Mg w 2012 r.

1.2. Zarządzający składowiskiem zaprzestał przyjmowania odpadów do składowania na składowisku w terminie określonym w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska, tj. w terminie do 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 29, 74-87)

1.3. Podejmowanie przez zarządzającego składowiskiem działań w celu zapewnienia środków finansowych niezbędnych do zamknięcia składowiska.

1.3.1. Koszty związane z zamknięciem składowiska, w tym jego rekultywacji, oszacowano pierwotnie w wysokości 1 782,2 tys. zł w uchwale Nr XXVIII/201/2013 Rady Gminy Chocień z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chocień na lata 2013-2028. Oszacowania dokonano w związku z zawarciem w dniu 8 kwietnia 2013 r. oraz 15 maja 2013 r. pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim²⁴, a Gminą porozumień w celu realizacji projektu pn. „Rekultywacja składowisk odpadów w województwie kujawsko-pomorskim na cele przyrodnicze”²⁵, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Spójności oraz dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W dniu 24 marca 2014 r. pomiędzy Gminą, a Województwem zawarto umowę partnerską w celu realizacji Projektu²⁶, w której określono m.in. całkowitą wartość zadania związanego z rekultywacją składowiska w wysokości 1 767 tys. zł oraz udział Gminy w jego finansowaniu, wynoszący 5% wartości zadania, tj. 88,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 132-172)

1.3.2. Zarządzający składowiskiem dysponował środkami niezbędnymi dla sfinansowania określonego w ww. umowie wkładu własnego Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 173-186)

Marszałek Województwa, decyzją z dnia 22 stycznia 2014 r.²⁷ zatwierdził zadeklarowane zabezpieczenie roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków dla środowiska oraz szkód w środowisku, w związku z prowadzeniem składowiska, w formie polisy ubezpieczeniowej, w wysokości 50 tys. zł²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 187-211)

Zarządzający składowiskiem nie był zobowiązany do utworzenia funduszu rekultywacyjnego, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy o odpadach z 2012 r., z uwagi na zaprzestanie przyjmowania odpadów na składowisko z końcem 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 29, 74-87)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarządzający składowiskiem nie dostosował do dnia 31 grudnia 2009 r.²⁹ składowiska, w zakresie wyposażenia w wagę samochodową, do wymagań przepisów o odpadach oraz nie wystąpił przez ponad trzy lata po tym terminie z wnioskiem o zamknięcie składowiska.

Wynikiem tego, składowisko nie spełniało wymagań określonych w § 13 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji

²⁴ Dalej: „Województwo”.

²⁵ Dalej: „Projekt”. Oprócz Gminy Chocień, porozumienie z dnia 15 maja 2013 r. zawarły z Województwem 22 inne gminy województwa kujawsko-pomorskiego, jako partnerzy Projektu.

²⁶ W latach 2012-2015.

²⁷ Tj., decyzją, znak: ŚG-1.7241.1.2014/MB

²⁸ Umowę ubezpieczenia zawarto dnia 28 sierpnia 2013 r. na okres od 31 października 2013 r. do 30 października 2016 r.

²⁹ Tj., do terminu granicznego, o którym mowa w art. 33 ust.1-4 uwPOŚ.

i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów³⁰. Przyjmowane na składowisko odpady ważono poza jego terenem.

(dowód: akta kontroli str. 18-27, 435-436)

2. Obowiązujące w Gminie w latach 2001-2014 stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie uwzględniały kosztów zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów, pomimo takiego wymogu określonego w art. 61 ustawy o odpadach z 2001 r. i art. 137 ust. 1 ustawy o odpadach z 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 212-216, 153-172)

Wójt podał, że nieuwzględnienie kosztów zamknięcia i rekultywacji składowiska w opłatach za odpady wynikało z braku akceptacji przez mieszkańców i radnych Gminy działań wpływających na wzrost ww. opłat.

(dowód: akta kontroli str. 216)

3. Po wejściu w życie ustawy o odpadach z 2012 r.³¹ Gmina nie utworzyła podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych w celu prowadzenia składowiska, jak również nie powierzyła takiemu podmiotowi wykonywania praw i obowiązków zarządzającego składowiskiem, pomimo obowiązku wynikającego z art. 136 tej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 323-327)

Wójt wyjaśnił, że wynikało to z braku ekonomicznego uzasadnienia dla tworzenia podmiotu gospodarczego i generowania dodatkowych kosztów jedynie w celu monitorowania i nadzorowania zamkniętego składowiska.

(dowód: akta kontroli str. 326-327)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania zarządzającego składowiskiem związane z jego zamknięciem.

2. Realizacja przez zarządzającego zamkniętym składowiskiem działań w zakresie prowadzenia rekultywacji i monitoringu tego obiektu.

Opis stanu faktycznego

2.1. Prawidłowość wykonania obowiązków zawartych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska w zakresie harmonogramu działań związanych z rekultywacją składowiska.

W punkcie 3 decyzji w sprawie zamknięcia składowiska określono harmonogram prac związanych z zamknięciem i rekultywacją składowiska³², zakładający przeprowadzenie rekultywacji składowiska w ośmiu etapach, w terminie do 31 października 2015 r. Termin zakończenia pierwszego z ww. etapów określono do 31 grudnia 2013 r., a czterech następnych – w roku 2014. Realizację kolejnych prac zaplanowano w terminie od kwietnia 2015 r.

Zgodnie z decyzją w sprawie zamknięcia składowiska, do czasu rozpoczęcia działań związanych z rekultywacją, zdeponowane odpady należało przykryć warstwą materiału mineralnego w celu ich zabezpieczenia przed rozwiewaniem i pyleniem.

(dowód: akta kontroli str. 74-81)

³⁰ Dz. U. Nr 61, poz. 549, ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie wymagań dla składowisk”.

³¹ Tj., po 23 stycznia 2013 r.

³² Dalej: „Harmonogram”.

Zarządzający składowiskiem oczyścił jego teren z lekkich frakcji oraz zabezpieczył odpady poprzez ich niwelację i przykrycie warstwą materiału mineralnego w lutym 2014 r. Do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały rozpoczęte pozostałe, zaplanowane na 2014 r. etapy rekultywacji składowiska³³.

(dowód: akta kontroli str. 217-224, 235-236)

W dniu 7 stycznia 2015 r. Gmina udzieliła, wybranemu w drodze przetargu wykonawcy zamówienia na wykonanie robót budowlanych i usług dotyczących rekultywacji składowiska³⁴. Termin zakończenia robót określono w ww. umowie na dzień 31 października 2015 r., zgodnie z terminem określonym w Harmonogramie.

(dowód: akta kontroli str. 239-270)

2.2. Prawdliwość wykonania obowiązków zawartych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska w zakresie monitoringu składowiska.

2.2.1. W decyzji w sprawie zamknięcia składowiska określono sposób prowadzenia monitoringu w fazie poeksploatacyjnej składowiska, tj. po zakończeniu jego rekultywacji³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 74-81, 225-234, 239-270)

2.2.2. W okresie od dnia uzyskania zgody na zamknięcie składowiska zarządzający składowiskiem zapewnił prowadzenie badań parametrów wskaźnikowych oraz substancji do badań monitoringowych dla: gazu składowiskowego, wód odciekowych i podziemnych oraz wód z drenażu podwysypiskowego, przez laboratorium badawcze posiadające wdrożony system jakości³⁶.

(dowód: akta kontroli str. 271-272, 290-296, 297-317, 326-327, 328)

2.3. Powiadomianie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska.

Z informacji uzyskanych z WIOŚ wynikało, że w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono istotnych zmian parametrów obserwowanych na składowisku, w związku z czym zarządzający składowiskiem nie powiadamiał Wojewódzkiego Inspektora o takich zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 321-322)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarządzający składowiskiem oczyścił jego teren z lekkich frakcji oraz zabezpieczył odpady poprzez ich niwelację i przykrycie warstwą materiału mineralnego w lutym 2014 r., tj. dwa miesiące po terminie określonym w Harmonogramie. Do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały rozpoczęte kolejne

³³ Zagadnienie to przedstawiono szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, dotyczącej ustalonych nieprawidłowości.

³⁴ Za wynagrodzeniem w kwocie 494,3 tys. zł brutto.

³⁵ W decyzji określono, że monitoring prowadzony będzie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r., poz. 523), dalej: „rozporządzenie w sprawie składowisk odpadów”, tj. monitoring w fazie poeksploatacyjnej (przez okres 30 lat liczony od dnia zakończenia rekultywacji składowiska). Termin zakończenia rekultywacji określono w ww. decyzji do 31 grudnia 2015 r.

Na dzień zakończenia kontroli NIK rekultywacja składowiska nie była zakończona, co zgodnie z art. 123 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach z 2012 r. oznaczało, że składowisko było w fazie eksploatacyjnej.

³⁶ Tj., PPHU „Pro-Lab” sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławku, akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji, nr certyfikatu AB 1273 z dnia 14.08.2013 r., potwierdzający spełnianie wymagań norm w zakresie pobierania próbek oraz badań właściwości fizycznych i badań chemicznych powietrza, wody, próbek wody i ścieków. Od 2002 r. podmiot ten posiadał wprowadzony System Zarządzania Jakością, zgodny z międzynarodową normą ISO 9001:2008, potwierdzony certyfikatem o numerze rejestracyjnym 0198 100 01174 przyznanym przez TÜV Rheinland.

określone w Harmonogramie etapy rekultywacji składowiska, których termin realizacji upłynął z końcem, odpowiednio: marca, kwietnia i listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 74-81, 217-224, 235-236)

Wójt podał, że prace polegające na zabezpieczeniu odpadów warstwą materiału mineralnego zrealizowano z dwumiesięcznym opóźnieniem z powodu warunków atmosferycznych uniemożliwiających prace ziemne. Kolejne etapy rekultywacji nie zostały rozpoczęte z powodu oczekiwania na skoordynowanie w ramach Projektu działań, dotyczących opracowania przez pozostałe gminy (partnerów) dokumentacji projektowej oraz weryfikacji tej dokumentacji przez Urząd Marszałkowski Województwa³⁷.

(dowód: akta kontroli str. 235-270)

2. W okresie od dnia uzyskania zgody na zamknięcie składowiska nie prowadzono badania wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów na terenie składowiska. Badania parametrów wskaźnikowych dla gazu składowiskowego, wód odciekowych i wód podziemnych przeprowadzono w powyższym okresie w grudniu 2013 r., na przełomie lipca i sierpnia oraz października i listopada 2014 r., tj. z częstotliwością mniejszą, niż określona w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie składowisk odpadów, dla fazy eksploatacyjnej składowiska.

W wyniku powyższego, zarządzający składowiskiem nie dysponował w nieobjętych badaniem obszarach i okresach pełną wiedzą o zakresie oraz stopniu oddziaływania zamkniętego składowiska na ludzi i środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 290-317, 326-328)

Wójt podał, że nie dokonywano pomiarów wielkości opadu atmosferycznego, ponieważ badania takiego nie przewidywała instrukcja eksploatacji składowiska, postanowieniami której kierowano się w związku z monitorowaniem składowiska. Badania parametrów wskaźnikowych dla gazu składowiskowego, wód odciekowych i wód podziemnych wykonywano z częstotliwością mniejszą, niż wymagana, ponieważ błędnie interpretowano zapisy decyzji w sprawie zamknięcia składowiska, określające sposób prowadzenia monitoringu w fazie poeksploatacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 326-328)

3. Zarządzający składowiskiem przesłał Wojewódzkiemu Inspektorowi wyniki monitoringu składowiska za rok 2013 w trakcie kontroli NIK, w dniu 22 grudnia 2014 r., tj. ponad osiem miesięcy po terminie określonym w art. 124 ust. 5 ustawy o odpadach z 2012 r. W wyniku powyższego nie dysponował on w ww. okresie wynikami monitoringu składowiska za rok 2013.

(dowód: akta kontroli str. 320-322, 326-327)

Wójt podał, że powyższe opóźnienie wynikało z błędnego założenia, iż dla zamkniętych składowisk nie ma obowiązku przesyłania wyników monitoringu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 326-327)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację działań Urzędu w zakresie prowadzenia rekultywacji i monitoringu zamkniętego składowiska.

³⁷ Urząd posiadał dokumentację projektową rekultywacji i monitoringu składowiska, opracowaną w czerwcu 2014 r.

3. Realizacja przez zarządzającego składowiskiem działań podejmowanych w celu monitorowania wpływu niezamkniętego składowiska na ludzi i środowisko.

Opis stanu faktycznego

3.1. Monitorowanie wpływu niezamkniętego składowiska na ludzi i środowisko.

W latach 2010-2013 (do dnia uzyskania zgody na zamknięcie składowiska), zarządzający składowiskiem zapewnił prowadzenie monitoringu składowiska, o którym mowa w § 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów³⁸.

(dowód: akta kontroli str. 271-289, 330-434)

3.2. Terminowość przekazywania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska uzyskanych w danym roku wyników monitoringu składowiska.

Zarządzający składowiskiem przysyłał Wojewódzkiemu Inspektorowi wyniki monitoringu składowiska za lata 2010-2012 w terminie określonym art. 59 ust. 1 pkt. 7 ustawy o odpadach z 2001 r.

(dowód: akta kontroli str. 321-322, 329-351, 366-375, 393-409, 429-434)

3.3. Powiadamianie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska.

Z informacji WIOŚ wynikało, że w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono istotnych zmian parametrów obserwowanych na składowisku, w związku z czym zarządzający składowiskiem nie powiadamiał Wojewódzkiego Inspektora o takich zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 321-322)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W latach 2010-2013 (do dnia uzyskania zgody na zamknięcie składowiska), nie prowadzono badań wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów na terenie składowiska oraz, do kwietnia 2013 r., badań substancji i parametrów wskaźnikowych w gazie składowiskowym, pomimo obowiązku wynikającego z § 4 pkt 1 i pkt 2 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 271-289, 330-434)

Wójt podał, że powyższe nieprawidłowości wynikały z błędnej interpretacji przepisów prawa, skutkującej tym, że do dnia zamknięcia składowiska badania monitoringowe prowadzono w zakresie wyznaczonym w instrukcji eksploatacji składowiska, nieokreślającej obowiązku badania wielkości opadu atmosferycznego oraz substancji i parametrów gazu składowiskowego.

W wyniku powyższego, zarządzający składowiskiem nie dysponował pełną wiedzą o zakresie oraz stopniu oddziaływania niezamkniętego składowiska na ludzi i środowisko w obszarach nieobjętych badaniami.

(dowód: akta kontroli str. 326-327)

³⁸ Dz. U. Nr 220 poz. 1858 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie monitoringu składowisk odpadów”. Badania prowadzono w niepełnym zakresie, co przedstawiono szerzej w dalszej części wystąpienia, dotyczącej ustalonych nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Urzędu podejmowane w celu monitorowania wpływu niezamkniętego składowiska na ludzi i środowisko.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁹, wnosi o:

- zapewnienie realizacji prac związanych z rekultywacją składowiska w terminach określonych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska;
- zapewnienie, w ramach sprawowanego nadzoru, przestrzegania właściwej czystości i zakresu prowadzonych na składowisku badań monitoringowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia   lutego 2015 r.

Kontroler
Andrzej Grzymysławski
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

³⁹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.